

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Becskek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
nalkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam 241. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, október 21.

A kiegyezés kilátásai.

Budapest, 1901. október 20.

Magas államférfiai komolyság, a bölcs és igazságos méltányosság előkelő szelleme hatja át azt a nagy beszédet, melyet Körber osztrák miniszterelnök a reichsrath képviselőházának első ülésében mondott s különös örömmel konstatáljuk, hogy e szellem meggyőzőleg ha ott a hallgatóságra, mely különben valóságos mániával keresi a szétválasztó mozzanatokot. Semmi ellenmondás, semmi disszonancia, a napló csak helyeslést jegyezhet fel, ami az osztrák parlamentáriszmus történelmében oly nagyon régen történt esemény.

Körber a pénzügyminiszter exposéjával kapcsolatban a politikai helyzet képét akarta adni. Természetesen nagy helyet kellett hogy adjon a gazdasági kérdéseknek, ezek keretében a gazdasági kiegyezésnek Magyarország és Ausztria közt, valamint a kereskedelmi szerződéseknek a külállamokkal. E két ügy természetesen rendkívül érdekelt bennünket. Amit az osztrák miniszterelnök rólok mondott, teljesen megegyezik Széll Kálmán miniszterelnök és minden belátásos politikusunk felfogásával. Körber élénk helyesléstől kísérve annyira mehetett fejtegetéseiben, hogy Apponyi Albert gróf választási beszédének egyik tételét adoptálta s hozzáfűzte, hogy a gazdasági háború Ausztria és Magyarország közt érthetetlen s a legnagyobb mértékben aggasztó lenne. Mint ez az elemi igazság, éppoly fontos az osztrák miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy nem tartja megengedhetőnek, hogy a gazdasági szerződésben a később észlelt hézagok egyoldalúan, a másik fél érdekeit sértő eljárásra használtassanak. Mi Magyarországon természetesen csak azokat az illoyális eseteket látjuk, melyeket Ausztriában a mi érdekeink ellen

követnek el, az osztrákok viszont csak azokat a tényeket veszik észre, melyeket érdekeik ellen irányítottak tartanak és főképpen ez a forrása minden gyűlöletnek s ellenségeskedésnek. Helyes tehát, midőn az osztrák miniszterelnök kijelenti, hogy csak feltétlen loyális nemcsak a kötés pillanatában, hanem érvényességének egész tartama alatt és csak szakadatlan kiméletes figyelem a másik félre adja meg a szerződésnek az igazi értelmet. É érdeke a monarchiának, ugymond az osztrák miniszterelnök, hogy mindegyik állam ismerje el, hogy a legközelebbi és legmegbízhatóbb piacot a másik államban bírja és hogy te-mékeikkel csak akkor nyomulhatnak a monarchia határain túl, ha e határokon belül a szűkebbli versengést abban hagyják.

Jól tudjuk, hogy kiegyezési tárgyalásoknál lépésről lépésre nehézségeknek kell felmerülniök, mert a két állam érdekei sok részletben eltérők; de ha a tárgyalásokat a hangoztatott szellemben folytatják, kizártnak látszik, hogy méltányos és minden irányban kielégítő kiegyezést kötni ne lehessen. Es ezt a szellemet, mely nekünk oly rokonszenves, nem kell csak most felébreszteni, mert származása egyenesen hozzánk vezet, Széll Kálmán szelleme az, a jog, törvény és igazság szelleme, melyet Széll Kálmán írt zászlójára s melyet nemzetünk lelkesedéssel üdvözölt és a magáévá tett.

Látjuk tehát, hogy miniszterelnökünk államférfiai bölcsesége folytatja győzelmi útját és szinte csodát művel, mert csodával határosnak kell tartani, hogy az osztrák képviselőházban sokat beszéltek Magyarországról anélkül, hogy rágalmaztak volna bennünket. A kiegyezés kilátásai tehát javultak s az a remény is új életre kelhet, hogy Németországban is győzni fog a jobb belátás az osztályönzés

felett s hogy végre sikerül a veszedelemben forgó kereskedelmi viszonyt a velünk szövetséges hatalmas állammal fenn-tartani.

L. L.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 8 órától kezdve délig az utolsó részére nyitva van, melyek részére minden kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/2-6-tól 1/2-9-ig utolsó részére is. A ledfürdő egész nap este 7/2-ig nyitva marad.

December 16. Tiszújító megyei közgyűlés.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz Csérnátóni Odón marosvásárhelyi és Tana Sámuel sepsiszentgyörgyi pénzügyi segédtitkárokat, pénzügyi titkárokká végleges minőségben kinevezte.

— Rendjel átadás. Tegnap délelőtt ment végbe Nagyikindán az ő Felsége által Heim Mór gőzmalom igazgatónak adományozott Ferenc József rendjel átadása. A reggel Nagybecskerek felől érkező vonattal megjött Rónay Jenő főispánt a vonatnál dr. Bogdán Zsigmond polgármester várta, mivel azután a kitüntetett lakására hajtattott és 10 órakor átadta a rendjelet, melyet szűkebb körben megtartott dejeuner követett, mely után a főispán ismét székhelyére Nagybecskerekre távozott.

— A nagyikindai kir. közjegyzőség. Madélben egy 15 tagu nagyikindai küldöttség tisztelgett Ebner Lajos esperes vezetésével Plósz Sándor igazságügyminiszternél egy 4000 aláírással ellátott kérvényt nyújtva át, melyben az aláírók kéri a minisztert, hogy az üresedésben levő nagyikindai kir. közjegyzőséget dr. Kikindai Győzővel töltsse be. A miniszter nem adott határozott választ, ámbar a küldöttséget a legnagyobb előzékenységgel fogadta s azszal bocsátotta el, hogy megfontolás tárgyává teendő a kérelmet.

— Kitüntetett torontáli ember. Ő Felsége a király megengedte, hogy Argyelán Mihály pézszaki lakos a királyi román „Serviciu Credincios“ érem I. osztályát elfogadhassa és viselhesse.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az új postapalota.

Folyó hó 26-án, szombaton, adják át rendeltetésének a Megyeház-utca elején, a város szívében épült postapalotát, mely terjedelmét, a belső berendezés modern komfortját tekintve Délmagyarországnak e nembn eddig páratlanul álló intésménye és csak hiszleghet magának Nagybecskerek, hogy sokkal különb és kényelmesebb, sőt mondhatjuk, hogy célszerűbb és szebb posta épülete van, mint akár Temesvárnak, akár Szegednek.

Mielőtt az új palota berendezésének részletes ismertetésére térnénk át, el nem mulaszt hatjuk az elismerés adójával járulni azok érdemeihez, akik annak létrejöttét elősegítették.

Első sorban is Rónay Jenő főispán közbenjárásai és sürgetései tették lehetővé, hogy a postaépület ott, ahol tényleg van, épülhetett föl; továbbá Szalay Péter miniszteri tanácsos, elnökgazdátó és alsóhatasi Pethő János temesvári főigazgató jóakarata, támogatása és erélye tették lehetővé ezt a minden tekintetben a kor kívánalmainak megfelelő, sőt emberöltőkre számított postaépületnek létrehozását. Pedig nem is csekélység, amibe belekerült. Csupán a telek, meg a régi épületnek a megszerzése kerek 100.000 koronába került, az átalakítási munkálatok 64.000, a belső berendezés költségei 15.000 s a telefon áthelyezés költségei 50.000 koronába kerültek. De ez a sok költség nem esett hiába, olyan postaépületünk van érte, amiről messze földön nem találunk, egyaránt kényelmes a közönségnek, meg a nehéz szolgálatot végző tisztviselőknek.

Az utca felőli tágas bejárón legelőbb is a felvételi csarnokba lépünk be, melynek közepe táján félkör alakban van elhelyezve kilenc ablaknyílás, melyek mögött a tisztviselők végzik a postai küldemények felvételét, nevezetesen a levél- és távirat feladást, két ablaknál az utalvány befizetést, a postatakarékpénztári be- és kifizetést, utalványkifizetést, csomag feladást, pénzes levél feladást, egy ablaknál van a mérlegelő helyiség és egy másiknál a „poste restante“ szakasz. A tágas előcsarnokban 300 ember kényelmesen elfér és eljuthat ahhoz az ablakhoz, ahol éppen dolga van. Ugyanitt van elhelyezve a főkérelőknek amerikai rendszer szerint készült szekrénye.

A felvételi csarnok mellett jobbról van a főnöki irodatiszt, s ebből nyílik, a postafőnök modern berendezésű, elegánsnak mondható szobája, ami annyiban tér el a többi helyiségtől, hogy parkettás, amit alig lehet észrevenni a szőnyegtakarótól. A főnöki szobából kilépve a folyosóból farácsozattal van elkülönítve a csomagok kézi raktára.

A felvételi csarnoktól balra van a pénztári szoba, az ugynevezett pánccsoba, ahol a készpénz készletet és a postai értékeiket kezelik.

Emellett nyert elhelyezést az éjjeli szolgálatot tevő tisztviselőknek ugynevezett inspekciós szobája. Mert az érkezett anyagot még az éj folyamán kell földolgozni, hogy az másnap kora reggel kézbesíthető legyen, és az induló postákat elindítani. A közbeeső pár órát pihenésnek szentelheti ebben a szobában az illető tisztviselő.

As udvari oldalépületben van az átjáró mellett az irattár helyisége, az átvételi elismervények megőrzésére. Innét a tágas ro-

vatolóterembe lépünk, közepén a cinklemezettel bevont rováncsoló asztallal, melyen az érkezett postaszakokat bontják föl. Ugyanitt van a levéltovábbító osztály, ahonnan naponta a budapesti irányban 3-szor, temesvári irányban 3-szor, pancsovai irányban 3-szor, versec és zombolyai irányban 2-szer és a keskenyvágányu vasut mentén levő állomásokra naponta egyszer indítják a postát; ezenkívül Titelle karriol-járat és Tót Aradára gyalogpostajárat megy naponta. A nagybecskereki hivatal direkt csak a főpostával és a különböző mosztopostákkal „rovatoit“, de naponta mintegy 150 különféle helyre szóló levélköteget expedial. Ugyancsak ide futnak be a 19 levélgyűjtő szekrényből kikertülő levelek, melyeket naponta 3-szor, illetve négyszer üritenek ki.

Innét nyílik a levélhordók terme, ami elég kényelmes még akkor is, ha a levélhordók létszámát szaporítani fogják. A 7 levélhordó, a 3 csomaghordó és 5 újságkészesítő számára megfelelő hely áll rendelkezésre, hogy körutjuk megkezdése előtt rendezhessék a nekik jutott anyagot. A fejlődő forgalomhoz képes a késbesítő szolgálatot már a közel jövőben 5 fővel fogják erősíteni.

Itt van még a csomagkezelési terem, az érkezett és elindítandó csomagok számára, meg egy tartalékszoba.

A baloldali udvari épületben van a telefon vonalfelvigyázó szobája és a házmester lakása.

Az emeleten mindenk előtt a telefon szobát találjuk a három kapcsoló szekrényvel, melyből kettő a helyi és egy a vidéki és interurbán beszélgetéseket közvetíti. Mindenik szekrény 100—100 előfizetőre van számítva. Az itt alkalmazott 3 tisztviselő na-

Argyelán gazdag lókereskedő, aki Románia részére lovakat szállít rendszeresen. A palotai (romániai) nagy vasúti szerencsétlenség alkalmával az ő nevét is a katasztrófánál elhaltak között emlegették. Szerencsésére az elpusztult gyorsvonatra épp abban a pillanatban akart felzállni, mikor már az indulóban volt, így menekült meg a biztos halál elől.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Binsberger Mihály, a Torontálmezei takarékos és hitelbank pénztárosa tegnap reggel 47 éves korában jobblétre szenderült. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett a melencei-utcai gyászházból. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

A községi közigazgatási tanfolyam „Olvasó és segélyző-egylet”-nek a folyó évi október hó 20-án Stüch Hermann volt elnök lemondása folytán elnök és ezzel kapcsolatosan főjegyző választása végett tartott közgyűlésén a megüresedett elnöki tisztségre Chován Károly egyleti főjegyzőt, a megüresedett főjegyzői tisztségre pedig Unger Tibor egyleti választmányi póttagot választották meg.

Az O. M. B. pancsovai fiókja, mint értesülünk, f. hó 28-án, hétfőn kezdi meg működését.

Tanító-gyűlés. Magyar-Padén a napokban, mint ottani tudósítók írja, szép ünnepe volt a magyar kulturának és a tanügynek. Ugyanis a „Délmagyarországi tanító-egylet” törökkanizsai fiókköre őszi gyűlése keretében ünnepelte Herresbacher József igazgató-tanítónak, a kör elnökének 40 éves tanítói jubileumát. Ötvennél több tanító és a szépszámu intelligencia gyűlt össze a román. kath. templomban misére, honnan az iskola termébe gyülekezett az ünnepi közönség. Az ünnepélynek előkelő szint kölcsönzött dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő megjelenése, ki lelkes beszédben üdvöszölte Herresbacher Józsefet, a jubiléusát. Az ünnepi szónok Gräbeldinger M. porgányi tanító volt, beszéde elhangzása után Danilovits Elek ó-bébi igazgató tanító üdvöszölte és bucsuztatta el az ünnepeltet, a kör lelépő elnökét. A román. kath. egyház nevében Fonyó István plébános, a község nevében dr. Flesch János községi orvos üdvöszölte magas szárnyalású beszédekkel, Beck Hugó pedig a volt 10.000 tanítvány örök halálját tolmácsolta a könnyekig meghatót jubiléusnak. A gyűlés után bankettra gyűltek az ünnepelt és az ünnepiök, hol a fehér asztalnál dr. Szabó tanfelügyelő nyitotta meg a tósztok hosszú sorát, poharát a jubiléus közbeállításban álló neje emelve. A jubiléuson kívül valószínű ünnepi tárgy volt a tanfelügyelő, ki megjelenésével és az ünnepélyen végig való kitartásával fényesen dokumentálta, mennyire együtt érez a derék tanítócsereggel, a magyar kultúra ezen buzgó apostolával. A bankett a késő éjjeli órákban ért véget. Számos értékes emléktárgy tette Herresbacher Józsefnek e szép napot örök emléktűvé. Az üdvözlő iratok közt

óriási lelkesedést keltett Taillán Bélának, a kerület országgyűlési képviselőjének megleghango üdvözlő levele.

Műkedvelői előadás. A nagybecskereki ifjuság néhány tagja f. hó 26-án, szombaton este 9 órai kezdettel a Lloyd által kibérelt helyiségekben műkedvelői előadással és hangversenyvel egybekötött táncestélyt rendez, melyre a közönséget ezuton is meghívja a rendezőség. Külön meghívók nem adatnak ki. Belépti díj személyenkint 2 korona, családjegy 5 korona. A tiszta jövedelem a helybeli nőegyletek közt fog felosztatni.

Temetés és keresztele. Tegnapelőtt temették el a nagykikindai családi tragédia áldozatait: Eiselsberg báró huszárfőhadnagyot és gyermekágyban elhunyt ifju nejét. A temetést, mint jelentik, tegnap keresztele követte; a szerencsétlen sorsú szülők árva maradt csecsemő leánykáját keresztelelték meg. Keresztanyja anyjának testvére volt. A gyermek egész séges, erős leánya.

Az asszony miatt. Olla Pável szárcsai földmivest fiatal neje szül. Csik a Mária öt hónapi házasság után a faképnél hagyta a visszament a szülői házába Osorára, de mivel Olla neje ruháit magánál visszatartotta, utóbbi öt azok kiadása iránt a módosi járásbírósnál beperelte. A tárgyalást ez ügyben f. hó 16-án kellett volna megtartani. A tárgyalás előtt azonban Olla a Vászits Cseda féle módosi kocsmában nejevel találkozott s mintán azt ismételtlen hiába szólította fel a hozzá való visszatérésre, egyszerre egy élesre fent nagy konyhakést rántott elő, melyet ugylátszik egyenesen e ólra magával hozott, s azzal nejét szíve tájékán megszurta. Csakis a legkétségbeesettebb védekezés után sikerült a megtámadott asszonynak a kést visszarántani és megakadályozni, hogy a merénylő szívébe ne döfje. Midőn így neki egy pillanatra sikerült a gyilkos kezéből kimenekülnie, futásnak eredt, de Olla öt üldözőbe vette s ez alkalommal rajta újabb sérüléseket ejtett s a nő csakis jelen volt anyja s nagybátyja segítségével kószonhette, hogy életét ott nem hagyta. Ollát ezek elkövetése után azonnal letartóztatták.

Országos vásár. Az araci országos vásár f. hó 26-án és 27-én fog megtartatni, melyre számos helyekről mindenféle jószág felhajtható.

A féláru vasúti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok érvényesítése az 1902. évre. A MAV. igazgatóságától a következő értesítést vettük: A féláru vasúti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok abból a célból, hogy az 1902. évre idejkorán érvényesíthetők legyenek, a magy. kir. államvasutak igazgatóságához már f. évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők; azon jogosultak pedig, kik a folyó évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet maguk részére az 1902. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmez-

hetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az újak kiállítása a f. év utolsó hónapjára maradjon, a munkatorlódnak és az ebből származható késedelmeknek elejét veendő, figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy saját érdekükben osekleszenek, ha az érvényesítés kiesszközlése, illetve az új igazolványok megszerzése iránt igazolványaik, illetve fényképek és kezelési illeték fejében személyenkint egy korona készpénznek a magy. kir. államvasutaknak főpénztárába való beküldése mellett, az előirt módon hivatali felsőbbbbségűkhöz, illetve a jogosult nyugdíjasok bélyegtelen folyamodványával közvetlenül a MAV. igazgatóságához (Budapest, VI. Andrássy-ut 73-75. sz.) folyamodnak.

A nyugdíjasok a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatali nem viselnek, folyamodványaikon igazoltatni tartoznak.

Az illetékes hivatali főnökségeket felkérjük, hogy az érvényesített és az új igazolványok kiállítását kérelmezők igazolványait, illetve fényképeit s kezelési illetékek és a folyamodókról 2 példányban szerkesztendő névjegyzékkel együtt, az amugy is nagyszámu teendőkhöz lehető megosztása szempontjából a magy. igazgatóságához minél előbb beküldeni sziveskedjenek. Egy utal közöljük, hogy az igazolványok határozmányainak 17. pontjában foglaltakhoz képest, azon idő alatt, míg az érvényesítés végett beküldött igazolványok náunk kezeltek, azok birtokosai részére előre nem látolt utasításokra bélyegtelen folyamodvány alapján, melyben az, hogy az illető folyamodónak igazolványa érvényesítés végett be van küldve — a hivatali főnök által igazolandó, — a folyamodványban megjelölendő utvonatra féláru menetjeggyel egyszeri utra szóló igazolványok fognak ugy az előírt igazgatóság, mint üzletvezetőségeink által is kiadatni; megjegyezvén, hogy azok részére, kik a fent közölt esetben egyszeri utra szóló igazolvány kiállítását kérelmezni elmulasztanak, a rendes menetdíj megfizetésén, menetdíj visszatérítések semmi körülmények között sem fognak engedélyeztetni.

Végül figyelmeztetjük mindazokat, kik arcképes évi igazolvány váltására kötelezve nincsenek, továbbá az arcképes évi igazolvány birtokosait is, hogy a saját részükre, illetve családtagjaik részére szükséges féláru menetjeggyel egyszeri utra szóló igazolványok kiállítását iránt mindenkor idejében: de legalább is 14 nappal tervbe vett utazások előtt folyamodjanak, mert soronkívül az igazolványok csakis különös méltánylát érdemlő kivételes esetekben fognak kiadatni.

A hivatalos szózat. A járásbírósg előtt lepisuskaskodásért áll a vádlott. Az erdőőr, aki érezi hivatalos állása komolyságát, ilyenképen adja elő az „esetet”. Mikor szömbé találkoztunk, mindjárt igénybe vöttem az ifiurat, mert hogy tetőn találdott s azt mondtam, hogy viszonyítsa ide a puskáját. Aztán felapelláltam, hogy mutassa meg a vadászati jelenetét. De az ifiur azt mondta, hogy ü nem színész. Erre a puska lefoglalását megesszközöltem.

Erre természetesen „muszáj” volt a vádlottat elítélni.

„Mezarthim” oróme egyike a legjobb arckenőcsöknek, mely teljesen eltiutoti az arc bőrön képződött pattanásokat s a bőrt puhává és finomná teszi. Kizárólag a „Korona” gyógyszerárban Nagybecskereken kapható a fől találonál.

KÖZGAZDASÁG.

A csenei lódíjazás.

A megyei gazdasági egyesület ez évi III. lódíjazását vasárnap f. évi október hó 20-dikán Csenén tartotta meg. A díjazás minden tekintetben kitünősen sikerült. Az érdeklődő közönség nagy számban jelent meg, az elővezetett ló állomány pedig ugy mennyiségileg, mint minőségileg kielégítette a hozzáfűzött reményeket. A rendezés legtöbb munkálatát odaadó buzgósággal Uzbasits Gáspár járási főszolgabíró teljesítette. A díjazás befejezte után földmivés gazdák lovaival verseny is tartatott, melynek érdekes előzményét képezte, hogy a versenyre nevezett lovak közül Heine János gyertyamosi gazda tulajdonát képező 6 éves szürke kancát megvásárolta dr. Dellimanics Lajos alispán.

A díjazáson megjelent nagyszámu közönség soraiban a többek között ott voltak: dr. Dellimanics Lajos alispán, Uzbasits Gáspár főszolgabíró, Bassler huszárnagy, Herzig huszárkapitány, Dörmann kapitány, a verscei mén-telep parancsnoka, Papik István főhadnagy, Lang, a verscei mén-telep főállatorvosa, Marton Andor a g. e. titkár, Vádlér Nándor, Szekeres Kálmán, Szabó Ignác, Schutz János, Leeb Szigfried stb.

ponta mintegy 900 helybeli és 250—300 vidéki beszélgetést bonyolít le. A Béga és Tisza szabályozási örök ellenőrzésére van még itt két tábla, továbbá egy váltó és egy kikapcsoló készülék ivataros idő esetére. Mindenik szolgálatot tevő tisztviselő előtt 3 és 5 percre szabályozott homokórák állanak, a beszélgetések tartamának ellenőrzésére.

A telefon szoba mellett van a nyilvános beszélő fülke, ahol a megszabott díjért bárki is válthat telefon-üzeneteket.

Az első emeleten van a táviró szoba 12 Morse rendszerű írógéppel, ahova liften jut-tatják fől a földszinti helyiségben földott táviratokat. Ugyanitt van a váltó és villámhárító készülék is elhelyezve.

E mellett van a telep kamara 360 Meidinger és 19 Leclanche elemmel, továbbá egy vibrátornak nevezett készülékkel, mely folytonos mozgásával ellenőrzi, vajjon jól működik-e a telefon vonal.

Innét jutunk be az ugyrevezett Hughes-szobába, ahová az emelkedő forgalom lebonyolítására egy mindjárt nyomtatott betűket író Hughes-féle gépszerkezet jön.

Itt van még egy kézi raktár az üzleti anyagok részére, továbbá a táviratkibordók terme. Az emelet többi helyiségeit a főnök magán lakása foglalja el.

Az egész épületet 97 villamos körte világítja meg, amelyek ha valamennyien felgyujtvák, bizonyos nagyvárosi szint adnak annak a lázas munkának, mely a postaszolgálat kifogástalan elvégzésével jár.

Az összes belső berendezéseket a Bence Antal és fia helybeli jóhirű cég végezte szilárd, s mindamellett a szemnek tetszetős munkát nyujtván. Az átalakítás terveit Harmath Adolf kir. mérnök, az építkezést Reiter Mór

vállalkozó, a lakatos munkát Stoll Béla aradi iparos teljesítették. A távirda és távbeszélő átépítését Hauser Róbert főtiszt végezte, illetve vezette nagy körültekintéssel és szakértelemmel.

Végezetül az elismerés koszoruját nyujtvuk derék postafőnökünknek, Lipsz Illés m. kir. postafelügyelőnek, aki lankadatlan szorgalommal és kitartással napról-napra utána nézett a munka folyásának, aki ugyszólván lelke volt az egész építésnek, a legkisebb részletekre kiterjedt figyelme, tapasztalatait mindenütt érvényesítve s most 8 gyönyörködtetik művében, a szép és kényelmes postapalotában, amelynek leginkább a nagybecskereki közönség látja hasznát.

Mint ismertetésünk elején említettük, a hivatal szombaton kezdi meg az új helyiségben működését. Alljon itt emlékeztetül azoknak a tisztviselőknak a névsora, akik e napon ujult erővel, fáradhatatlan buzgalommal az új otthonban folytatják nehéz munkájukat:

Lipsz Illés felügyelő, hivatalvezető. Gregor Károly főtiszt, hivatalvezető-helyettes. Pomezánski Sándor, Fehér István Jenő, Mathiasz Gusztáv tisztek. Alexich Milán segédellenőr. Bits Mihály, Degrell Mihály, Dibacz Antal, Elekes Károly, Hamerl Miklós, Hubert József, Kanyó Gyula, Kovács András segéd-tisztek. Goigner Gizella, Stassik Matild kezelők. Ackermann János gyakornok. Varga Lajos gyakornok jelölt. Halbherr János segéd-tiszt-jelölt Varga Mariska kiadó. Azonkívül: 4 altiszt, 18 szolga, 3 távirat kézbesítő, 2 segéd szolga, 5 hírlapkézbesítő.

A fejlődő magyar postaintézet annaleiseiben egyik szép fejezetet fogja képezni a most megnyitló nagybecskereki posta és távirda háza, mely hogy rendelkezésének sokáig megfelelhessen, öszintén kívánjuk.

Ballière Sándor.

A helysinén megalakult bíráló bizottság a díjak kiosztását illetőleg következőleg határozott:

I. csoport.

Szopós vagy elválasztott csikókkal bemutatott anyakancák. Elővezetve lett összesen 16 darab.

Elismerő oklevelet nyert Usbasits Gáspár elővezetett szürke színű csikós kancájáért.

- I. díj 30 korona Mixich Ottó, H. Kécsa.
 II. " 25 " Mixich Vince, H. Kécsa.
 III. " 20 " Gerhardt Antal, Csátád.
 VI. " 15 " Gerhardt Antal, Csátád.
 V. " 10 " Kreppel Miklós, Gyertyámos.
 VI. " 5 korona Schütz Miklós, Csátád.

II. csoport.

Kitűnő tenyészképességet ígérő három éves kancacsikók. Elővezetve lett összesen 6 darab.

- I. díj 20 korona Berger József, N. Jécsa.
 II. " 15 " Rotsching György, H. Csene.
 III. " 10 " Endress Péter, Csátád.
 IV. " 5 " Mixich Ferenc, H. Kécsa.

III. csoport.

Egy és két éves csikók tekintet nélkül az ivarra. Elővezetve lett összesen 51 darab.

- I. díj 20 korona Mixich Ottó, H. Kécsa.
 II. " 15 " Mixich Janko Stevó, H. Kécsa.
 III. " 5 " Mixich Janko Stevó, H. Kécsa.
 IV. " 5 " Rotsching József, Szb. Csene.

A lóverseny.

A díjazás befejezte után földmives gazdák lovai számára lóverseny is tartatott, mely érdek-
 lődő közönség tekintetében még a lódíjazást is felülmul-
 ta. Itt a hölgyközönség is szép számban jelent meg, a többek között ott voltak Vadler Nándorné, Usbasits Gáspárné, Szekeres Kálmán, stb.

A kitűzött díjakért 6 ló mérkőzött és pedig Heine János gyertyámosi földmivesgazda 6 éves szürke kancája, Csáner Miklós szerb-csenei lakos 4 éves fekete paripája, Hess Antal szerb-csenei lakos 4 éves sárga kancája, Han József szerb-csenei lakos 4 éves pej kancája, Hein János gyertyámosi lakos pej kancája, Schütz Miklós csatádi lakos 7 éves pej kancája.

Az indítás után 4 ló azonnal kitört a miután így ezek a díjazásból kizárattak, ennél fogva a díjakat a kijelölt pályát befutott lovaknak ítélte oda a bizottság. I. díjat nyerte (40 korona) Han József 4 éves pej kancája. II. díjat (30 korona) Hess Antal 4 éves sárga kancája.

A verseny d. u. 1 órákor ért véget.

— **Állatbetegségek.** A földmívelésügyi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltek a legutóbbi időben:

Lépfene:

szombolyai j. Zsombolya 1 l.

Veszétség:

alibunári j. Kevi Szöllős 1 u.,
 antalfalvi j. Lajosfalva 1 u.,
 párdányi j. Gyűlvész 1 u.,
 törökbecsei j. Tarras 1 u.,
 szombolyai j. Tóba 1 p.

Takonykór és bőrféreg:

antalfalvi j. Antalfalva 1 u., Crepája 1 u., Torontál-
 vásárhely 2 u.,
 bánlaki j. Tolvádia 1 u.,
 módosi j. Istvánföld 1 u.,
 nagyikindai j. Mokrin 1 u.,
 nagyszentmiklósi j. Ó Bessenye 1 u.,
 törökkanizsai j. Kükékháza 1 u., Tisza Szent-
 Miklós 1 u.
 Nagyikinda v. 1 t.

Himlő:

módosi j. Macedónia 1 l.

Rühkór:

antalfalvi j. Crepája 1 u.,
 párdányi j. Gyűlvész 3 u., Magyar Szent
 Márton 1 u., Szerb Ittebe 1 u.

Sertésvész:

bánlaki j. O Léc 1 u., Ujfalu 3 u., Zichy-
 falva 1 t.,
 csenei j. Öregfalva 1 u.,
 nagybecskereki j. Béga Szent György 4 u., Lukács-
 falva 2 p., Szerb Elemér 1 p.,
 nagyikindai j. Bocvár 1 m., M. Pádé 1 p.,
 nagyszentmiklósi j. Porgány 1 u.,
 párdányi j. Csebsa 1 u., Dinyás 43 u., Uj-
 Pécs 5 u.,
 törökbecsei j. Török-Becse 1 t.,
 törökkanizsai j. Gyála 1 m., Szerb-Keresztur
 15 u.,
 szombolyai j. Kis Komlós 6 u., Magyar Cernya
 1 p., Nagy Komlós 1 u., Nagy-
 Tószeg 10 u., Zsombolya 2 u.
 Nagybecskerek város 1 u.

TAVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál” eredeti távirata) Ő Felsége ma reggel Budapestre érkezett s a délelőtti folyamán általános kihallgatást adott. Délután 2 óra 50 perckor visszautazott Gödöllőre.

Pótvalasztások.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál” ered. táv.) Vágvacsén a ma megtartott pótvalasztás alkalmával Emmer Kornél szabadelvűpárti és Horváth Dezső néppárti között a szavazás a legnagyobb rendben folyik. Délelőtti 10 órákor Emmerre 98, Horváthra 113 szavazat esett.

Mező-Kövesden d. e. 11 óráig Brezovay László szabadelvűpárti 437, Kálmán Károly néppárti 282 szavazatot kapott.

Hamis pénz.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata) Nagy-Szöllősri táviratozzák: Nagy Rákoson Katz József, Kleinmann Dávid és Kassán Sámuel nevű embereknel nagyobb mennyiségű hamis koronásokat, tíz és huszfilléreseket találtak. A rendőrség a legnagyobb eréllyel kutat a hamis pénz eredete után. A banda valószínűleg valamelyik galíciai faluban tanyázik, mert az emberek galiciából származnak. A nyomozást folytatják.

Öngyilkos bankigazgató.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál” eredeti távirata) Sopronból sürgönyzik: Schladerer, a bukott bank vezérigazgatója, a nyári lakása mellett levő erdőben öngyilkossá lett és meghalt. A tegnapi házkutatás alkalmával felesége bevallotta, hogy mikor elbucsztak, ő adta a kezébe a revolvert, amivel aztán életét kioltotta.

Vasuti karamból.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Varsóból jelentik: A Vistula-vasuton két tehervonat összeütközött, aminek következtében két vasuti hivatalnok életét veszítette. Több utas megsérült.

Felfüggesztett városi jegyző

Budapest, okt. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Brassóbeli táviratozzák: A belügyminiszter utasítására az alispán Hiemesch Ferenc polgármester, központi választmányi elnök ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. Hertel Gusztáv városi aljegyzőt, a központi választmány jegyzőjét pedig állásától felfüggesztette. Az intézkedés oka: a választási névjegyzékek összeállításánál elkövetett mulasztás.

Az elrabolt hittérítő.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Az itteni rendőrség megtudta, hogy ama rablóbandának, mely Miss Stonet elrabolta, ismert bolgárok a tagjai. Habár a rablóbanda török területen tartózkodik, illetékes helyen sok jelet szereztek arra nézve, hogy a dologba a macedon-bizottság keze játszik közbe.

Közbenjáró képviselők.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Brüsszelből jelentik: A szocialista képviselők felhívást intéznek az összes népképviselőkhez, hogy járjon közbe a végből, hogy Ormánsországon a mézárásoknak véget vessenek.

A burok szabadságharca.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál” ered. távirata.) Dundee-ből sürgönyzik: Botha hír szerint elhagyta Pongela erősséget és északkelet felé vonult.

Durban-ban, mint onnét jelentik, híre terjedt, hogy Dewett meghalt. E híresztelés nélkülözök ugyan a biztos alapot, de híhetőségüket növeli Dewett teljes télelensége.

Johannesburgból jelentik: Patches-tromban halálra ítélték és agyonlőttek egy Lewis nevű embert két angol katoná állítólagos meggyilkolásában való részvételeért.

Határidő-üzlet.

Budapest okt. 21. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Készáruban jelenté-
 keny volt a forgalom eléggé emelkedett árfolyamok mellett. Elkelet a többek közt 4600 mm. bégaszentgyörgyi buza 76-40 kilós súlyban 8-15 korona ár mellett. Határidőüzletben déli zárlatkor következők voltak a hivatalos árjegyzések:

Buza októberre	8.06—8.07
„ 1902. májusra	8.36—8.37
Rozs októberre	7.16—7.17
„ áprilisra	7.18—7.19
Zsón októberre	6.98—6.99
„ 1902. áprilisra	7.23—7.24
Tengeri októberre	5.11—5.12
„ 1902. májusra	5.12—5.13

Vonalok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Ervényes 1901. október hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
 Zsombolyáról: délelőtti 2 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pánosováról: délelőtti 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtti 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Vereczről: délelőtti 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Alibunárról: este 7 óra 23 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 8 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zsombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pánosovára: reggel 8 óra 50 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Vereczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 6 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
 Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 8 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

ad 126737/901. sz. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Alfölrött igazgatóság a magy. kir. állam-
 vasutak műhelyeiben 1902. évben szükséges
 mintegy 180 métermássa tisztogatási és fényezési
 célokra való vászonrongy szállítására ezennel nyil-
 vános pályázatot hirdet.

A vászonrongyoknak lehetőség szerint nem
 szabad foltokkal, gomblyukakkal és bordás
 varrásokkal bíriok, hanem olyanoknak kell
 lenniök, hogy minden négyzetméter rongyból,
 négyzetben 30 cm² nagyságu folmentes felület
 legyen kihaltható.

A különleges feltételeket tartalmazó aján-
 lati írlap, valamint a szállításra vonatkozó
 részletesebb módokat tartalmazó ajánlati
 felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és
 iparkamaránál megtekinthető és az alfölrött
 igazgatóság „Anyag és leltárbeszerzési szak-
 osztályánál” (Budapest, VI. Andrásy-ut 73. sz.
 II. em. 46. ajtó sz.) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás
 m. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok le-
 pecsételve legkésőbbben f. évi november hó 8-ának
 déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál be-
 nyújtandók, vagy pedig posta útján oda külden-
 dők és a boríték ezzel a külcimmal látandó el:
 „Ajánlat ad 126737/901. számhoz.”

Ugyanezen időpontig átadandó ugyanott a
 kötelező mintául szolgáló egy-egy kilogramm
 két csomagban elhelyezett vászonrongy is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó vászon-
 rongy értékének 5 százaléká, legkésőbbben f. évi
 november hó 7-ikének déli 12 órájáig a magy.
 kir. államvasutak központi főpénztáránál (Buda-
 pest, VI. kerület Andrásy-ut 75. sz. földszint)
 leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olya-
 nok, melyek nem pontosan és a részletezett
 módokat tartalmazó ajánlati felhívás bemuta-
 tása mellett állíttatnak ki, figyelembe nem fog-
 nak vétetni.

Budapest, 1901. évi október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Van szerencsém a t. c. hölgyközönség tudomására hozni, hogy néhány nap mulva téli bevásárlási utra megyek és igen ajánlom t. c. hölgyvevőimnek, hogy **confectio-darabok** szükségleteit velem közölni sziveskedjenek, hogy bevásárlásomnál kívánalmainak megfelelően személyesen választhassak.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos

(1081-2.2)

férfi és női ruhaterme.

Kiadó lakás

Egy udvari lakás, 2 szoba, zárt folyosó, a szükséges mellékhelyiségekkel november hó I-re kiadó Melenczei-utca 445. (Benkovich-féle gyógyszerár.) (1083-8.1)

Arverési hirdetmény.

Jarkovác község elöljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község, mint erk. testület tulajdonát képező 100 hold „Pésak”, 72 hold peskovacska vinograd-beli, nemkülönben a két „Spitz” nevű szántóföldje a következő 1901/2. gazdasági évre nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett f. évi október hó 27-én két holdas parcellákban bérbe fog adatni.

Arverési feltételek a jegyzői irodában a mondott napig bárki által megtekinthetők.

Keit Jarkovácon, 1901. évi október hó 17-én.

Stefanovics,

jegyző,

1082-2.2

Vekeczki,

bíró.

(1027-10.2)

18.952. ki sz. 1901.

1084-1.1

Hirdetmény.

Torontálvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának f. évi október hó 14-én és folytatva több napjain tartott közgyűlésében 1420. kgy. 39579/1901. sz. a hozott határozatához képest ezenel közhírré tétetik, hogy a f. 1901. év végével jogosultságukat vesző, illetve kilépő, valamint elhalt megyebizottsági tagok helyeikbe új megyebizottsági tagoknak választása rendeltetett el.

Nagybecskerek városa a megyei bizottsági tagok választása tekintetében két választó kerületre van osztva, az

I. választó kerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogukat:

- az egész német város negyed,
- a Gradnlica és Csontika,
- az Amerikai város negyed választó polgárai; a

II-ik választó kerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogukat:

- a belváros,
- az Oppova, Budzsák város negyedei,
- a Muzslya választó polgárai.

Az I-ső választó kerület választ a kilépő Krsztics János, Baaden Károly és Weiterschan József megyei bizottsági tagok helyébe összesen 3 megyei bizottsági tagot;

A II-ik választó kerület pedig választ a kilépő Franz J. L. és ifj. dr. Demkó Pál megyei bizottsági tagok helyébe összesen 2 megyei bizottsági tagot.

Választási helyiségeikül és pedig:

Az I-ső választási kerületre nézve a melencei uton fekvő Ellmer-féle vendég'ő nagyterme:

a II-ik kerületre nézve a városház nagyterme jelöltetnek ki.

Választási határidőtül f. évi október hó 29-ik napja tüzetett ki és választási elnökül az I-ső választó kerületben dr. Kiss János; a II-ik választó kerületben Steinitzer Géza urak választattak meg.

A választásra csak azon polgárok joga-ítvák, kik az 1901. évre érvényesül biró, az országgyűlési képviselő választásra jogosított polgároknak bettrends állandó névjegyzékében mint választók felvéve vannak.

A választás a fentemlített napon, vagyis f. évi október hó 29-én reggeli 9 órakor vezzi kezdetét és tart talán délutáni 4 óráig.

Nagybecskereken, 1901. évi október hó 20-án.

Dr. Grandjean József

polgármester.

160,000

darab

európai és amerikai direkt termő sima

szőlővessző eladó.

I. Csemegefajok, melyek egy-uttal kiváló bort is adnak:

Passatutti (félszagos)	ezre	10	frt.
Chasselas Muscat (szagos)	"	10	"
" bianco croquant (ropogós)	"	8	"
" rouge	"	8	"
Tokaj angevine	"	8	"
Vegyes fajok	"	5	"

II. Borfajok:

Mézes fehér	ezre	6	frt.
Oporto	"	6	"
Kadarka	"	6	"
Olasz Riesling	"	6	"

III. Amerikai direkt termő vörös bort adó faj:

Othello ezre 5 frt. Azonkívül 5000 darab amerikai ojtvány-vessző is eladó faj szerinti árban.

A fajtisztaságot jótállást vállalok, mert szőlőtelepem fajonkénti táblákra van beosztva. Vidékiek megrendelésénél az árak 1/4-ed része előre beküldendő.

A csomagolás jutányosan számítatik.

Reitter Oszkár,

Nádor-utca 822.

1025-5.2

27.265/1901. számhoz.

Magy. kir. Államvasutak Zágrábi üzletvezetőség.

Hirdetmény.

A magy. kir. Államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a károlyvárosi mozdonyain megoldás, valamint ugyanott egy iroda és lakotanya építéséhez szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar kir. Államvasutak zágrábi üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a károlyvárosi osztálymérnök-ségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott 3 korona lefizetése ellenében megszereshetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi október hó 30-án déli 12 óráig benyújtandók alulírt üzletvezetőség I-ső osztályába (Ferenc József-tér 19. szám I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a károlyvárosi vontatótelep bővítési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi október hó 20-án déli 12 óráig 1800, azaz egyezernyolcszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. Államvasutak zágrábi gyűjtőpénztárában akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításta nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevétel nélkül adandók fel.

Zágráb, 1901. évi október hóban.

(3.8)

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

TELI SZŐLŐ

legfinomabb minőségben

• • • • • kilója 25 krajcár • • • • •

Dr. Brájjer Lajosnál (Uri-utca).

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék

A hirdetések 1900. évi július 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a „Torontál” kiadóhivatalában.